

Γεώργιος Ι. Γαρδικιώτης Ευάγγελος Ι. Κούκλης Νικόλαος Κ. Σκαρμούτσος

Ιστορικό Φωτογραφικό Λεύκωμα
Ένα ταξίδι στο χώρο και το χρόνο

παράλιο
Άστρως

Το τείχος των «Αιγινπτών»

Η φωτογραφία απεικονίζει το τείχος των Αιγινπτών.

Σημαντικό σταθμό στην ιστορία του τόπου μας κατά την αρχαιότητα απετέλεσε η εγκατάσταση των καταδιωγμένων από τους Αθηναίους Αιγινπτών στην περιοχή της Θυρεάτιδας⁶, το 431 π.χ.

Το 424 π.Χ. κτίζουν το «κατ' ἐπιθάλιασση τείχος⁷», στη κερσόνησο του Παραλίου Άστρους. Ωστόσο η κατασκευή του ακυρωματικού αυτού έργου διακόπηκε από τους Αθηναίους, οι οποίοι τον ίδιο χρόνο -το άγδοο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου- με επικεφαλής τον Νικία ήλθαν στη περιοχή, την κυρίευσαν και την κατόστρεψαν⁸. Οι Αιγινίτες «κατεχώρησαν ἐς τὴν ἄνω πόλιν, ἐν ἧ ἔφικον⁹».

Η «άνω πόλις», για την οποία κάνει λόγο ο Θουκυδίδης είναι κατά πάσα πιθανότητα η Θυρέα (Ελληνικό)¹⁰.

⁶ Θυρεάτιδα – ἐστὶν ἡ ἐκτασις που εἰσίζεται ἀπὸ τὴ θάλασσα περικλή -Παραλία Κάτω Βερβέντων-Παραλία Άστρους-Παραλία Αγίου Ανδρέα-.

⁷ Θουκυδίδου, Ιστορία, Δ', 58.

⁸ Πρβλ. Μαρτυρή Δημοσθένους, ΑΣΤΡΟΣ και ΠΑΡΑΛΙΟΝ ΑΣΤΡΟΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ, σελ. 17-19.

⁹ Θουκυδίδου, Ιστορία, Δ', 57.

¹⁰ Βλ. σχετικά: Φάκλαρη, ΑΡΧΑΙΑ ΚΥΝΟΥΡΙΑ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, σελ. 76-77 και 88-89.

Θέση «Άστρα»¹⁵

Η περιοχή Άστρα του Παραλίου Άστρους βρίσκεται δυτικά του λόφου (Νησιού) και εμφανίζεται μέχρι σήμερα σε συμβόλαια ιδιοκτησιών.

Στην περιοχή, λοιπόν, αυτή, το 2009, στο κτήμα Δ. Κοψιάουτη, διεξήχθη σωστική ανασκαφή, λόγω της εκεί αποκάλυψης μιας μαρμάρινης, αττικού τύπου βάσης ιωνικού κίονα, η οποία μεταφέρθηκε στο Μουσείο Άστρους.

Μέχρι στιγμής έχουν αποκαλυφθεί ισχυροί τοίχοι, κατασκευασμένοι με τη χρήση λίθων και κεραμιδιών, τοιχεία από στρώσεις πλίνθων και κανιόματος, υδραυλικά κανάλια, δίσκος από υπόκουστα, καθώς και πήλινοι αγωγοί, ενώ μόλις άρχισε να αποκαλύπτεται τμήμα δαπέδου με μεγάλοι μεγέθους πήλινες πλάκες. Από τα μέχρι στιγμής δεδομένα φαίνεται ότι στο χώρο κατά τους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους γινόταν εκτεταμένη χρήση νερού και πιθανότατα πρόκειται για λουτρικές εγκαταστάσεις.

Αττικού τύπου μαρμάρινη βάση ιωνικού κίονα

Εικόνες από ανασκαφές

Θέση «Άστρα» Παραλίου Άστρους. Τομέας Α' Διακρίνεται το δάπεδο στρωμένο με πήλινες πλάκες

Θέση «Άστρα» Παραλίου Άστρους. Γενική άποψη της ανασκαφής

¹⁵ Δελτίο ανασκαφών της Αθ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, σελ. 7-8, Τρίτολη 2011

1832, ο Άκουρος αρνείται να πάρει μέρος σε ραδιουργία εναντίον του Κολοκοτρώνη

Από την παρακάτω επιστολή, του Κωνσταντίνου Ζωγράφου προς τον Ιωάννη Κωλέττη, συνάγεται ότι, συνεχίζεται -δοκίμα- η προσπάθεια εξόντωσης του Γέρου του Μοριά, από τους πολιτικούς του αντίπαλους. Εδώ την «πληρώνει» και ο Παναγιώτης Ζαφειρόπουλος ή Άκουρος, ο οποίος δεν έστερε να υποκύψει στα σχέδια που απεργάζονταν ο Κωλέττης.

Η χρονική στιγμή που γράφτηκε η επιστολή ήταν μία από τις πιο σκοτεινές σελίδες της Ελληνικής Ιστορίας, καθώς πρόκειται για τη μεταβατική περίοδο με «κένε εξουσίας» από την δολοφονία του Καποδίστρια (1831) μέχρι την έλευση του Όθωνα (1833). Κατά την διάρκεια της πλείστοι όσοι δελφίνοι προσπάθησαν να ωραρήξουν, με κάθε μέσο, την εξουσία του υπό σύσταση Ελληνικού κράτους.

Στο έγγραφο που παρατίθεται ο Κωνσταντίνος Ζωγράφος ζητάει ενισχύσεις για να εκστρατεύσει εναντίον του Άκουρου, επειδή αυτός δεν υπέγραψε λίβελο κατά του Κολοκοτρώνη.

Η επιστολή που γράφτηκε το 1832 έχει ως εξής:

«Κύριε Κωλέττη

Ταύτη τη στιγμή μαθαίνω ότι οι Πελοποννήσιοι υπέγραψαν διαμαρτυρία κατά Κολοκοτρώνη, και την οποίαν ο Ζαφειρόπουλος Άκουρος αποποιήθει να λάβει μέρος. Αυτούθεν πλανάται βάσιμη υποψία ότι τα του Ζαφειρόπουλου εις Άστρας να μην είναι απλά, αλλά σύνθετα με επαρκικά. Τώρα που υπάρχουν μόνο 50 στρατιώτες του Ζέρβα, τι θα κάνουν; δεν κατόρθωσα να γράψω (νωρίτερα) όπως γνωρίζεται, να προσθέσω και άλλους 150; ή να ξεκινήσουν επί τούτου οι 50 του Ζέρβα, κάνε ότι δύνασαι και σε φωτίσει η ορθή κρίσις.

Κ. Ζωγράφος»

Υ.Γ. Ο Κ. Ζωγράφος διαρίστηκε πρώτος Νομάρχης Αρκαδίας το 1833!

1945, οι Ιταλοί «αιχμάλωτοι πολέμου» – 1945, Italiani «prigionieri di guerra»

Η φωτογραφία απεικονίζει πέντε Ιταλούς «αιχμάλωτους» και τον Άρη Κωνσταντίνου νεαρό παιδί τότε. Είναι χρονολογημένη την 1η Ιουνίου 1945.

Η Ιταλία κατέρρευσε και συνθηκολόγησε με τους Συμμάχους στις 8 Σεπτεμβρίου 1943. Αυτό δεν το συχώρεσαν οι πρώην σύμμαχοι της, οι Γερμανοί, που καταδίωξαν τα Ιταλικά στρατεύματα της Ελλάδας, διαπράττοντας, πολλές φορές Εγκλήματα Πολέμου. Από το γενικό κανόνα δεν εξήφυγε και η Ιταλική δύναμη που έδρευε στο Παρόδιο Άστρος. Όμως οι συμπατριώτες μας επέδειξαν πνεύμα ανθρωπισμού με αποτέλεσμα άλλους Ιταλούς να φυγάδευσαν και άλλους να κρύψουν στο υπόγειο του Παλιού Δημοτικού Σχολείου. Κάποιοι από τους τελευταίους έγιναν αντιληπτοί από τα Γερμανικά στρατεύματα, τα οποία έκαναν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, συνελήφθησαν, εκτελέστηκαν και ετάφησαν στη περιοχή. Αργότερα, τη δεκαετία του 50, ήρθαν οι οικογένειές τους και έκαναν εκταφή και ανακμιδή οστών.

Οι Ιταλοί της φωτογραφίας μας, ήταν «πρώην», τυπικά, αιχμάλωτοι και τελούσαν υπό την προστασία του Ερυθρού Σταυρού, περιμένοντας τις διατυπώσεις για να επαναπατριστούν. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, στην Ευρώπη, είχε τερματιστεί στις 30 Απριλίου 1945.

1935, Εθνική εορτή

Η φωτογραφία απεικονίζει Διδακτικό προσωπικό και μαθητρώσα νεολαία, του Δημοτικού Σχολείου Παραλιμνίου Άστρους, λίγο πριν τη συμμετοχή τους στις εορταστικές εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου. Το Διδακτικό προσωπικό ήταν οι:

1. Στέλλα Κατσιμένη και 2. Αλέξανδρος Συρεγγέλας

Η φωτογραφία απεικονίζει το Παλιό σχολείο, μπορούμε να θαυμάσουμε την αρχιτεκτονική του δομή, εκεί που στέκεται ο δάσκαλος Αλέξανδρος Συρεγγέλας, ήταν η κεντρική είσοδος και δεξιά ήταν η είσοδος της αυλής. Το Παλιό σχολείο σήμερα δεν υπάρχει πια!

1979, ο «επιτάφιος» του Παλιού σχολείου

Η φωτογραφία απεικονίζει το Παλιό σχολείο του Παραλιμνίου Άστρους, λίγο πριν από τη τελική «πτώση» του.

Αν το κτίριο του Παλαιού Δημοτικού Σχολείου είχε διατηρηθεί και αναπαλαιωθεί, θα ήταν σήμερα ένα λαμπρό νεοκλασικό κτήριο, το οποίο θα μπορούσε να λειτουργήσει ως πνευματική εστία για αλόκληρη την περιοχή στεγάζοντας ποικίλες πολιτιστικές δραστηριότητες.

1930

Οι επιβάτες της λέμβου παρακολουθούσαν την τελετή της ρίψης του Σταυρού στη θάλασσα.

1931

Κολυμβητικοί Αγώνες

Από το 1954 μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970, μια Κυριακή του Ιουλίου, λάμβαναν χώρα στο Παρόλιο Άστρος οι Παναρκαδικοί Κολυμβητικοί Αγώνες! Η εμβέλεια και το κύρος των Κολυμβητικών Αγώνων ήταν πολύ μεγάλη, αφού συμμετείχαν τριτοκτά ανάμεσα, πρωταθλητές Ελλάδος, από τους μεγαλύτερους συλλόγους της χώρας, όπως:

1. Οι κολυμβητές και κολυμβήτριες του Ολυμπιακού: Καρύδης, σφοί Κασκινά, Παπαδόκης, Κουτουμάνης, Μπαξεβανέλη, Ηλιοπούλου, Κωνσταντινίδου, κ.α.
2. Οι κολυμβητές και κολυμβήτριες του Παναθηναϊκού: Κασιδάκωστας, Μπιτέρνας, Χρυσαστόμου, Λούης, Γεωργιάδου, Λομβάρδου, Σωτηρίου, Λούη, κ.α.
3. Κολυμβητές και κολυμβήτριες του Ναυτικού Ομίλου Παλαιού Φαλήρου, Βουλιαγμένης, Πατρών κ.λπ.

Το Πρόγραμμα των Κολυμβητικών Αγώνων έκλεινε το απόγευμα με:

1. Δημοτικούς χορούς στην πλατεία.
2. Θαλασινή λαμπαδηφορία λέμβων με πολύχρωμα φαναράκια και φωτοβολίδες.
3. Θαλασσινές χορωδίες και μαντολινάτα.
4. Φαντασμαγορικό θέμα πυροτεχνημάτων, και
5. Χοροεσπερίδα μέχρι πρωίας.